

Kotona asumista tukeva teknologia-alusta -hanke

1264/00.01.05/2016

Sotela 14.06.2016 § 92 Valmistelija: vanhus- ja hoitopalvelujohtaja Riitta West,
puh. 03-849 4201, etunimi.sukunimi@heinola.fi

Hallitusohjelman kärkihankkeen Kehitetään ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistetaan kaikenikäisen omaishoitoa (2016–2018) tavoitteena on kehittää ikäihmisille sekä omais- ja perhehoitajille yhdenvertaiset, paremmin koordinoitujen ja kustannusten kasvua hillitsevät palvelut. Hankekokonaisuuden lähtökohtana on uudistaa asiakaslähtöinen, kustannusvaikuttava ja yhteen sovitettu palvelujen kokonaisuus, jossa kotiin annettavat palvelut ovat ensisijaisia ja joka sisältää monialaista kuntoutusta, toimintakykyä ja tervettä ikääntymistä vahvistavia palveluja. Kotihoidon palvelujen uudistuksessa tulee vahvemmin ottaa huomioon digitalisoituvien palveluiden edistäminen, joiden avulla kotiin voidaan tuottaa erilaisia teknologiaa ja sähköisiä palveluita hyödyntäviä palvelukokonaisuuksia. Kotiin annettujen palveluiden tulee kuitenkin olla vaikuttavia ja oikea-aikaisia, jotta niiden avulla saavutetaan kustannustehokkaita ja asiakkaan tarpeita vastaavia palveluja.

Tällä hetkellä teknologiaratkaisut eivät ole vielä riittävän laajassa käytössä ja niiden käyttö vaihtelee huomattavasti kunnittain. Hallitusohjelman tavoite siirtää palveluita yhä enemmän asiakkaan kotiin edellyttää teknologioiden ja digitaalisten palveluiden lisäämistä ja niistä saatavan tiedon hyödyntämistä palveluiden suunnittelussa ja ohjauksessa. Digitaaliset ratkaisut antavat mahdollisuuden siirtyä myös entistä ennakoivampaan toimintamalliin, jossa kotihoidon raskeampiin palveluihin siirtymistä voidaan viivästyttää.

Kuntaliiton AKUSTI-foorumissa tuella on tehty esiselvitys kotona asumista tukevan palvelukokonaisuuden (KODA) kehittämiseksi. Esiselvityksessä olivat mukana Eksote, Lahti, Tampere, Oulu, Kainuun sote ja Ylä-Savon sote. Palvelukokonaisuus kokoaa yhteen asiakkaan teknologiapalvelut. Se on helppokäyttöinen ja tukee asiakkaan kotona pärjäämistä, säästää ammattilaisten työaika ja tukee toiminnanohjausta ja suunnittelua. Palvelukokonaisuuden kokoamat tiedot ja palvelut ovat myös omaisten käytössä. Tämä mahdollistaa omaisten aktiivisemmän osallistumisen kotona asumisen tukemiseen ja lisää asiakkaan ja omaisen kokemaa turvallisuutta.

Esiselvitysvaiheessa palvelut on jaettu eri kokonaisuuksiin: aktiivisuus, arjen apu, turvallisuus, yhteydenpito- ja hoito ja kuntoutus. Palvelukokonaisuudet muokkaavat nykyisiä palveluprosesseja ja luovat

uusia toimintamalleja, joiden kehittäminen on osa projektia. Kokonaisuus tulee muuttamaan kotona asumista tukevia palveluprosesseja, koska teknologia-alustan määrittelyissä kuvataan, millaista tietoa kotipalvelujen perusprosessissa syntyy ja miten ne muuttuvat teknologia-alustan myötä.

KODA-jatkohankkeen tavoitteet ovat seuraavat:

1. Määritellään, pilotoidaan ja otetaan käyttöön ratkaisu, jonka avulla voidaan räätälöidä ja koota asiakkaan kotona asumista tukevat teknologiset ratkaisut osaksi palvelukokonaisuutta.
2. Luodaan edellytyksiä toimintaympäristön kehittämiseen, joka palvelee asiakasta ennaltaehkäisevästi ennen kuin ollaan julkisten palvelujen piirissä. Toimintaympäristö vahvistaa asiakkaan ja omaisen roolia.
3. KODA palvelukokonaisuuden ylläpito ja edelleen kehittäminen turvataan yhteisesti sovittavan hallintamallin avulla sekä levitetään kansalliseen käyttöön
4. Uusien toimintamallien laaja käyttöönotto kunnissa turvataan markkinointi-, käyttöönotto-, ylläpito- ja jatkokehittämävaiheiden hallintamalleilla

KODA-jatkohankkeen osallistujatahot ovat kuntien ja kuntayhtymien ikäihmisten sosiaali- ja terveystalouden substanssi- ja tietojärjestelmäratkaisujen uudistamista suunnittelevat asiantuntijat. (ainakin Eksote, Oulu, Päijät-Häme, Ylä-Savo, Tampere ja Kainuun sote) Hankkeelle haetaan rahoitusta hallituksen I&O kärkihankkeesta. Rahoituspäätös saadaan viimeistään lokakuussa 2016. Kuntaliiton asiantuntijan mukaan haettava rahoitusosuus on 70–80 % kustannuksista. Koko hankkeen alustava budjetti on 2 082 290 euroa, josta Päijät-Hämeen osuus on n. 100 000 euroa, mikäli kärkihankerahoitusta myönnetään. Päijät-Hämeen osuus jakautuu Aavan, Oivan, Lahden ja Heinolan kesken väestömäärän perusteella. Heinolan osuus koko hankeajalle on n. 9500 euroa, mistä varataan vuodelle 2017 60 % (5700 euroa) ja vuodelle 2018 40 %. Heinolassa pilotointiin osallistuu vanhustalouden lisäksi myös vammais- ja mielenterveyspalvelut. Hanke on tarkoitus toteuttaa vuosina 2016–2018. Mikäli rahoitus saadaan, hanke alkaa 2016 loppuvuodesta. Vuonna 2017 tehdään määrittelyt alustan / palvelun suhteen, ja toteutetaan pilotit sekä mahdollinen alustan / palvelun kilpailutus. Vuonna 2018 alustan / palvelun on tarkoitus olla valmis ja sen käyttöönotto kunnissa voi alkaa.

Esityslistan liitteenä 3 Kotona asumista tukeva teknologia-alusta, KODA hankesuunnitelma versio 8.6.2016 ja siihen liitteenä alustava suunnitelma kuntapiloteista

Ehdotus:

Sosiaali- ja terveystalouden johtaja (KK): Sosiaali- ja terveystalouden johtaja päättää, että Heinolan sosiaali- ja terveystalouden osallistuu Kotona asumista tukeva teknologia-alusta hankkeeseen (KODA) ajalla 2016-2018,

mikäli hanke saa valtakunnallista rahoitusta.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Muutoksenhaku: oikaisuvaatimusohje, kunnallisasiat

Tiedoksianto: Virallinen ote Ismo Rautiainen, Vanhusten palvelujen ja
kuntoutuksen johtaja, Lahden kaupunki